

2012

Stadin demarien tulevaisuusryhmä

Saija Kalenius

Aleksej Fedotov

Ulpu Iivari

Mikko Koskinen

Jape Lovén

Jussi Vauhkonen

[TULEVAISUUSRYHMÄN LOPPURAPORTTI]

[

Sisällys

1. Työryhmän tavoitteet.....	2
Mitä toiminnan pitäisi olla?	2
Millaisia ihmisiä etsimme?	2
Mitä voimme ihmisille tarjota?	2
2. Taustaa: Toimintaympäristön muutos	2
Väestön ikärakenne	3
Koulutusaste ja elinkeinorakenne	4
Työ	4
Poliittisen ympäristön muutokset	5
Vapaa-ajan käyttö.....	5
Yhteiskunnallinen vaikuttaminen	5
3. Mitä toiminnan pitäisi olla.....	6
4. Keitä olemme, keitä etsimme.....	6
Nuorisomarssi: Uhka vai mahdollisuus?.....	6
Aktiivin muotokuva.....	7
5. Mitä voimme ihmisille tarjota	9
Voimaannu jo!	9
Ihmisten kesken.....	10
Toimenpide-ehdotuksia uusien jäsenten vastaanottamiseksi:	10
Toimenpide-ehdotuksia tilaisuuksien järjestämiseksi:.....	11
Myötä- ja vastamäessä	12
6. Hyvät käytännöt	13
Hyvät rutiinit.....	13
Vaihtelua ja rentoa tekemistä	13
Viestintä.....	14
7. Jatkotyöskentely	14

1. Työryhmän tavoitteet

Piirihallitus asetti työryhmän pohtimaan tapoja tuoda lisää aktiivisuutta ja aktiiveja Stadin demarien toimintaan. Tarkoitus ei ollut keksiä puolueosastoille valmista toimenpidelistää, vaan tuoda esiin joitakin ehdotuksia ja esimerkkejä osastojen oman työn pohjaksi ja inspiraatioksi. Ryhmä kiittää kaikkia niitä jäseniä, jotka osallistuivat tämän raportin tekoon kommentoimalla tekstiä ja tuomalla mukaan oman osastonsa hyviä käytäntöjä. Yllättävän samanlaiset toimintatavat oli koettu hyväksi ja toimiviksi erilaisissa osastoissa, joten ne oli mahdollista yhdistää tiiviiksi vinkkilistoiksi raportin loppuun. Vinkkilistoissa on hiukan päällekkäisyyttä työryhmän ehdotusten kanssa, mutta koska osa ehdotuksista tuli kovin monelta taholta, ne ilmeisesti koettiin tärkeiksi. Tällöin pieni toisto tuskin haittaa. Palautteen joukossa oli myös hyviä ehdotuksia piirin ja puolueen toiminnan kehittämiseen. Nämä eivät sisälly tähän raporttiin, mutta toimitetaan eteenpäin.

Ryhmä asetti itselleen seuraavat kysymykset:

Mitä toiminnan pitäisi olla?

Miten Stadin demarit voisi olla vaihtoehto, joka pystyy menestyksellä kilpailemaan ihmisten rajallisesta vapaa-ajasta paitsi muiden puolueiden, myös ihmisten harrastusten ja muun elämän kanssa?

Millaisia ihmisiä etsimme?

Kun mietitään keinoja saada ihmiset innostumaan sosialidemokratiasta, täytyy olla jokin käsitys siitä, keitä nämä ihmiset ovat. On selvää, että ihmisten erilaiset elämäntilanteet vaikuttavat siihen, millaista toimintaa he pitävät kiinnostavana tai millainen toiminta on heille ylipäänsä mahdollista. Esimerkiksi päivätöissä olevaa ihmistä on turha houkuttaa mukaan virka-aikana järjestettäviin seminaareihin, vaikka niiden aiheet olisivat kuinka kiinnostavia tahansa. Toimintaa tehdään jäsenten ehdolla, ja jos halutaan lisää uusia ja nykyisiä jäseniä mukaan toimintaan, meillä on oltava kuva siitä, mitä nämä ehdot voisivat olla.

Mitä voimme ihmisille tarjota?

Työryhmän tavoitteena on esittää puolueosastoille joitakin ehdotuksia ja esimerkkejä siitä, millaisia toiminnan malleja voitaisiin kokeilla ja kehittää. Helsingin piirissä toimii kuitenkin kymmeniä puolueosastoja, jotka ovat keskenään hyvinkin erilaisia, toimivat erilaisissa ympäristöissä erilaisilla resursseilla. Viime kädessä vain puolueosasto itse voi tehdä toiminnastaan sellaista, että ihmiset haluavat tulla mukaan yhä uudelleen ja uudelleen. Tämän paperin tarkoitus on auttaa siinä.

2. Taustaa: Toimintaympäristön muutos

Yhteiskunnallinen muutoksen analyysi riippuu merkittävästi siitä, millä ajanjaksolla muutosta tarkastellaan. Ihmisillä on ilmeinen taipumus kokea omalle kohdalleen osuneet, yksilölliseen

elämään vaikuttavat muutokset osoitukseksi laajemmasta mutta ainutkertaisesta yhteiskunnallisesta muutoksesta. Tiedotusvälineiden tapa korostaa asioiden uutuutta ja yllättävyyttä on omiaan voimistamaan tätä ilmiötä. Tällaisia ilmiöitä ovat esimerkiksi keskiluokkaistuminen ja koulutusasteen nousu. Olisi kuitenkin virhe mitätöidä muutoksen kokemusta viittaamalla vain yleisesti siihen, että ennenkin on koettu yhtä ja toista. Muutoksen odotus tai pelko ovat keskeisiä poliittisen mobilisaation syitä, ja voidaan olettaa niiden olevan perimmiltään myös monen äänestyspäätöksen taustalla.

Väestön ikärakenne

Suomalaiseen yhteiskuntaan voimakkaimmin vaikuttaviin muutoksiin 2010-luvulla kuuluu ikärakenteen muutos. Helsingin ikärakenteessa ei näy suurten ikäluokkien pullistuma lainkaan yhtä voimakkaasti kuin koko maan väestöpyramidissa. Itse asiassa työikäisen väestön osuus Helsingin väestöstä on vain kasvanut viimeisen viidenkymmenen vuoden aikana. Vuoden 2011 alussa hieman yli 70 prosenttia helsinkiläisistä oli 16–64 -vuotiaita. Yli 65-vuotiaiden osuus kasvoi voimakkaasti 1960- ja 1970-luvuilla, mutta vakiintui sen jälkeen noin 15 prosenttiin. Sen sijaan lasten osuus helsinkiläisistä on laskenut vuoden 1962 lukemista alle puoleen ja on nyt noin 14 prosenttia. Lapsiperheet eivät kuitenkaan ole kadonneet Helsingistä, vaan perheiden lapsiluku on pienentynyt, mikä näkyy asuntokuntien keskikoon pienenemisenä. Eniten osuuttaan ovat kasvattaneet yhden hengen asuinkunnat, joiden osuus on kolminkertaistunut 40 vuodessa.

Joka tapauksessa eläkeikäisten ihmisten väestöosuuden kasvu merkitsee monenlaisia asioita. Työeläkkeiden merkitys kysynnän ylläpitämisen kannalta kasvaa, mutta niin kasvaa myös eläkemenon rasitus työikäisille. Eläkeläisten merkitys erilaisten kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelujen kuluttajina kasvaa, mutta niin kasvaa myös hoivapalvelujen ja sairaanhoidon tarve. Väestön vanheneminen ei tarkoita, että yhteiskunnallisen aktiivisuuden määrä välttämättä laskisi. Uusien, terveiden ja virkeiden eläkeläisten siirtyminen työelämästä vapauttaa paljon vapaa-aikaa, josta osa tulee epäilemättä kanavoitumaan yhteiskunnalliseen toimintaan. Osalla näistä ihmisistä on jo kokemusta yhteiskunnallisesta toiminnasta, ja työ- ja perhe-elämän paineiden vähentyessä tälle jää taas aikaa.

Nuoret ikäluokat ovat suhteellisen pieniä, ja kasvaneet epäpoliittisessa, osaksi suorastaan politiikkavihamielisessä ajassa. Ne äänestävät vanhempia ikäluokkia harvemmin, eivätkä kovin herkästi liity poliittisen puolueen jäseniksi. Näiden ihmisten kohdalla ensimmäinen haaste liittyy siihen, että poliittinen toiminta ylipäänsä nähtäisiin mahdollisuutena. Vasta sen jälkeen päästään miettimään sitä, miten SDP sijoittuu tämän ikäryhmän mielikuvissa.

Aktiivisen poliittisen osallistumisen suhteen haastavin ryhmä lienee ns. ruuhkavuosiaan elävät, 25–45-vuotiaat, joille aika muodostuu helposti rajoittavaksi tekijäksi sekä yhteiskunnallisen keskustelun seuraamisen että siihen osallistumisen suhteen. Perinteisessä puoluetoiminnassa on suhteellisen vähän piirteitä, jotka tekisivät siitä helposti lähestyttävää tälle ikäryhmälle. Aikaa on helpommin irrotettavissa yksittäisiin kampanjoihin tai tilaisuuksiin, mutta niihin hakeutuminen usein edellyttää jonkinlaista kiinnittymistä puoluetoimintaan jo aiemmin.

Koulutusaste ja elinkeinorakenne

Helsingin väestön koulutusaste on noussut koko 2000-luvun ajan. Eniten on kasvanut ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden äänestäjien lukumäärä, ja heidän osuutensa äänestysikäisistä on noin 16 prosenttia. Noin kahdella kolmanneksella 18 vuotta täyttäneistä helsinkiläisistä on vähintään keskiasteen tutkinto.

Koulutusasteen nousu on yhteydessä elinkeinorakenteen muutokseen. Helsingin tapauksessa palvelualojen ja erityisesti ns. tietotyön painottuminen ei kuitenkaan ole historiallisesti erityisen iso muutos, sillä Helsinki on perinteisesti ollut leimallisesti hallinto- ja koulukaupunki, vaikka mm. telakka- ja elintarviketeollisuus ovat toki olleet Helsingissä merkittäviä työllistäjiä. Informaatioteollisuuden nousu ajoittui erityisesti 1990-luvulle ja näkyi pääkaupunkiseudulla voimakkaammin Espoossa kuin Helsingissä.

Kuitenkin elinkeinorakenteen muutos, koulutustason nousu ja tuloerojen kasvu ovat muodostaneet 1990-luvun puolivälistä ilmiöiden ryhmän, jonka seurauksena koko pääkaupunkiseudulla on tapahtunut uudenlaista alueellista eriytymistä. Toisin kuin monissa ulkomaisissa vertailukohteissa Helsingissä ei ole tapahtunut varsinaista "slummiutumista", mutta alueellinen eriytyminen on selvästi voimistunut. Eriytymisessä tulotaso ja koulutus eivät kuitenkaan ole aivan niin kiinteässä yhteydessä kuin on oletettu. Alueellisen eriytymisen "yläpäässä" on sekä verraten vähän ansaitsevia korkeasti koulutettuja (tyypillisesti julkishallinnon ja koulutuksen parissa työskenteleviä) että sängen hyvätulaisia, joilla ei ole yhtä korkeaa koulutusta (tyypillisesti yksityisen sektorin asiantuntija- ja johtotehtävissä toimivia). Helsingin niemeä selvästi hallitsee sellainen väestö, jolla on paljon koulutusta mutta joka tulojensa osalta ei kuulu seudun ylimpään neljännekseen. Sitä vastoin varsinainen tuloeliitti on valinnut asuinpaikkansa Helsingin ulkopuolelta – Kaivopuiston tapaisia pieniä poikkeuksia lukuun ottamatta. Ilmiön kääntöpuolena voi todeta, että työttömyys, toimeentulokirjippuvuus ja köyhyys ovat puolestaan kasaantuneet Helsinkiin selvemmin kuin pääkaupunkiseudun muihin kuntiin.

Helsingin kehityksessä on yhtymäkohtia muiden maiden ns. metropolialueilla havaittuihin säännönmukaisuuksiin. Tyypillistä on, että vanhan kaupunkikeskuksen ytimeen muodostuu kulttuuri- ja liikekeskus, jonka läheisyydessä on kaikkein varakkaimpien asuinalue. Toinen varakkuuden keskittymä sijoittuu uuden metropolialueen reunoille ja väliin jää heikosti toimeentulevien sisäkaupunkialue.

Työ

Työelämän muutoksesta puhuttaessa 2010-luvun päällimmäiset aiheet ovat olleet määräaikaisten työsuhteiden osuuden kasvu ja palkkatyön ja yrittäjyyden väliin tavalla tai toisella sijoittuvat työn teettämisen uudet muodot. Myös työelämän muutoksen tapauksessa voidaan erottaa historiallisesti vähemmän uusia ilmiöitä ("pätkätyöt" satamissa, metsätyömailla yms.), mutta 2000-luvulla uudet väestöryhmät ovat joutuneet kokemaan epävarmuutta toimeentulostaan. Tyypillisesti kysymys on yhtäältä akateemisesti koulutetuista määräaikaista työntekijöistä julkisella sektorilla ja toisaalta näennäsyrittäjydeksi pakotetuista palvelualojen suorittavista töistä.

Työn merkitys ihmisen koko yhteiskunnassa olemista määrittävänä tekijänä on vähentynyt työväenliikkeen vahvimista vuosista. Työn ja fyysisen työpaikan kyky yhdistää ihmisiä ja konkretisoida poliittisen liikkeen tavoitteita ei enää milloinkaan palanne sille tasolle, jolla se oli ehkä

1960-luvun alkuun saakka. Siitä huolimatta on niin, että työ ja työhön liittyvät ulkoiset tekijät määrittävät sängen paljossa ihmisen ”kohtaloa” myös nyky-yhteiskunnassa. Työn puute merkitsee syrjäytymistä kenties vielä varmemmin kuin joinain menneinä aikoina.

Toisin kuin poliittinen keskustelu joskus antaa ymmärtää, teknologisen murroksen seurauksena ei ole ollut kaiken työn muuttuminen ns. tietotyöksi, vaan työelämän moninaistuminen. Yksille työelämän muutos on merkinnyt vapautumista jäykistä hierarkioista ja ajan ja paikan kahleista, toisille välttämättömien suojamekanismien murtumista tavalla, joka saa työn ”tärähtämään” ihmiseen sietämättömästi.

Poliittisen ympäristön muutokset

Muuttuvatko väestö-, koulutus- tai elinkeinorakenteen muutokset suoraan jonkin puolueen vaalikannatukseksi? SDP:n paras kunnallisvaalitulokset viimeisen kolmenkymmenen vuoden ajalta saavutettiin vuoden 2004 vaaleissa, jolloin puolueen osuus äänistä oli 23,4 %. Vastaavasti heikoin tulos saatiin seuraavissa vaaleissa, jolloin osuus jäi alle 18 prosentin. Edeltävissä vaaleissa on liikuttu noin 20 ja noin 23 prosentin välissä. Kokoomus on ollut mainitun ajan kaupungin suurin puolue pysyen liki jatkuvasti 30 prosentin tuntumassa. Heikoimmillaan (vuonna 1992) kokoomuksen kannatus painui siihen lukemaan, johon SDP pääsi parhaimmillaan eli runsaaseen 23 prosenttiin. Vihreiden kannatus nousi eniten vuoden 1992 vaalissa, jolloin puolueen osuus äänistä hyppäsi kymmenen prosenttiyksikköä lähinnä kokoomuksen kustannuksella. Vielä 1990-luvulla vihreiden vaalimenestys ei näyttäisi olleen erityisesti SDP:ltä pois, mutta 2000-luvulla toimitetuissa vaaleissa asia on ehkä ollut toisin. Vuoden 1996 vaaleista alkaen kokoomuksen ja vihreiden kannatus on joka tapauksessa liikkunut johdonmukaisesti samaan suuntaan.

Helsingissä Kokoomus on jo pitkään ollut valtapuolue, mutta noustuaan ensimmäistä kertaa valtakunnallisesti suurimmaksi puolueeksi Kokoomus on dominoinut myös valtakunnallista mediaa, jonka vaikutus perinteisesti näkyy Helsingin paikallispolitiikassakin. Näkyvyys lienee helpottanut myös ruohonjuuritason toimijoiden mukaan tuloa. Kaupunkirakenteen eriytymisen myötä Kokoomus on nauttinut liki yksinomaista vaalikannatusta muutamilla äänestysalueilla. Viimeistään eduskuntavaaleissa 2011 Perussuomalaiset nousi vaihtoehdoksi perinteiselle työväenluokkaiselle vähemmistölle. Helsingissä SDP joutui kamppailemaan Perussuomalaisten kanssa kaikilla perinteisillä kannatusalueillaan. Varsinkin miespuolisen työväestön keskuudessa poliittinen aktivoituminen ei enää mitenkään automaattisesti tarkoita perinteisten vasemmistopuolueiden rivejä.

Vapaa-ajan käyttö

Vaikka ihmisten vapaa-aika on Tilastokeskuksen aikasarjojen mukaan lisääntynyt, siitä kilpailemassa on nykyisin suurempi harrastusmahdollisuuksien kirjo. Yhä suurempi osuus ihmisten vapaa-ajasta vietetään tietokoneella. Varsinkin nuorisolla yhä suurempi osa vapaa-ajasta kuluu sähköisissä ympäristöissä. (Tähän taulukko Ruuskanen 2004)

Yhteiskunnallinen vaikuttaminen

Puolueuskollisuus ja puolueisiin kuuluminen on vähentynyt tasaisesti 70-luvun jälkeen. Samoin on käynyt ay-liikkeen jäsenyydelle ja liikkeen parissa toimimiselle. Viime vuosina kasvavassa määrin on noussut toimimisen muotona kampanjointi yksittäisten asioiden tiimoilta, jolloin aktiivisuudella

on alku ja loppu, ja aktiivisten kausien välillä saattaa olla yhteiskunnallisen toiminnan suhteen suhteellisen passiivisia jaksoja. Lisäksi nousussa ovat laajemminkin olleet asiakokonaisuuksiin liittyvät yhden asian liikkeet, kuten ympäristö- tai kaupunginosa-aktivismi.

3. Mitä toiminnan pitäisi olla

Sosialidemokraattisen toiminnan pitää olla niin hauskaa kuin ikinä mahdollista. Se, että ihmiset viihtyvät liikkeessä ei ole uhka vakavalle politiikanteolle, vaan edellytys sille. Hauskuus antaa tilaa uusille ideoille, voimia yhdessä tekemiseen, ja rohkeutta olla ylpeästi sosialidemokraatti myös muualla kuin puolueen tilaisuuksissa.

Helsinkiläisten puolueosastojen suuri kirjo on vahvuus, joka pitää saada paremmin käyttöön. Jokaisen tulijan ei tarvitse ahtautua samaan muottiin, vaan hän voi valita puolueosastonsa oman elämäntilanteensa ja kiinnostuksensa mukaan. Riippumatta profiilistaan hyvä puolueosasto on kuitenkin paikka, jossa hyvin monenlaiset ihmiset voivat tuntea olonsa kotoisiksi. Eri ihmisillä on eri vahvuudet ja erilaiset kiinnostuksen kohteet, ja hyvässä puolueosastossa jokainen saa tehdä asioita, joissa on hyvä, jotka tuntuvat hyödyllisiltä ja hauskoilta, ja joihin annettu panos myös huomataan.

Toiminnan pitää myös suuntautua ulospäin. Lähes samalla työmäärällä kuin toteuttaa tapahtuman, josta kukaan ei tiedä, toteuttaa sellaisen, joka näkyy ja kuuluu. Jäsenille tarkoitetun toiminnankin voi usein viedä kaupungin keskelle. Yhteistyö kaupunginosayhdistysten, ammattiyhdistysliikkeen, harrastusseurojen, hyväntekeväisyysjärjestöjen kanssa ja jäsenten toimiminen niissä tuo verkostoja, joiden kautta voi sekä levittää näkemyksiään että saada tietoa ideoita liikkeen ulkopuolelta.

4. Keitä olemme, keitä etsimme

Nuorisomarssi: Uhka vai mahdollisuus?

2000-luvun sosialidemokraattiseen itsetutkiskeluun on kuulunut myös perinteiden arviointi. Saako toveri-sanaa enää käyttää ja kutsua uusia toimijoita Toveri-iltaan? Veikö vai toiko kannatusta soppatykit Jakomäessä? Saako vanhoja työväenlauluja laulaa? Joidenkin puolueetyötä uudistavien mielestä nämä perinteet ja riitit ovat syy siihen, etteivät uudet jäsenet enää löydä tietään puolueeseen.

Uudistajien mielestä demarien pitäisi hyväksyä yhteiskunnan keskiluokkaistuminen ja modernisaatio. Siihen voi kuulua vaikkapa se, että demari ajaa bemarkilla ja käy töissä mainostoimistossa. Näiden ihmisten sielunmaisemaan eivät perinteiset ay-demarin toimintatavat sovi.

Keskustelu SDP:n uudistumisesta on tapahtunut joko-tai-akselilla. Sen tuloksena on ollut kaksoisvahinko. Ne, jotka ovat halunneet uudistaa puoluetta, ovat kokeneet mahdottomaksi saada uusia ajatuksia läpi. Ne jotka SDP:ssä haluavat vaalia perinteitä, ovat kokeneet uudistajien häpäisevän uudistamisvimmassa ne olennaiset asiat, jotka koko aatteelle ovat tärkeitä. Molemmat passivoituvat, koska kokevat ettei heidän tekemäänsä työtä arvosteta.

On paradoksaalista, että samanaikaisesti kuin SDP:stä on syntynyt kuva kansanliikkeenä, jossa on katto korkealla ja seinät leveällä, moniarvoisuudesta on tullut meille ongelma. Miksei tähän suureen kansanliikkeeseen mahtuisi sekä-että-ajattelua? Niille, jotka ovat tulleet mukaan vuosikymmeniä sitten, sosialidemokratia on ollut kaiken muun lisäksi sukupolvikokemus. Ei näitä perinteitä tai niihin pohjautuvia lauluja tarvitse hävetä. Toisaalta ei ole oikein vaatia niiltä, jotka ovat tulleet liikkeen osaksi myöhemmin, ymmärtämään taistelulaulujen sanojen merkitystä. Kuuluminen Sosialidemokraattiseen puolueeseen on jokaiselle sukupolvelle omanlaisensa kokemus. Ja yhtälailla se on jokaiselle jäsenelle ainutkertainen kokemus.

Ei ole "oikein" tai "väärin" vihata tai rakastaa Nuorisomarssia. Toiset tykkää, toiset ei, mutta kaikkien, jotka rakastavat sosialidemokratiaa, pitää voida luoda itselleen kotoisa kolo tähän liikkeeseen. Eivät toiminnan ulkoiset puitteet ole merkityksellisiä tällaisessa liikkeessä, jossa kaikkien jäsenet jakavat perimmäiset arvot ihmisten keskinäisestä kunnioittamisesta, vapaudesta ja tasa-arvosta. Ihmisen sosialidemokraattisuus on ihan yhtä syvää, vaikka toveri-sanankäyttö ei sujuisikaan luontevasti.

Aktiivin muotokuva

Perinteisesti olemme tottuneet jaottelemaan ihmisiä elämäntilanteen (nuori, opiskelija, eläkeläinen, työntekijä, perheellinen, sinkku); sukupuolen tai vaikkapa iän perusteella. Edustavaa ja monipuolista kunnallisvaalien ehdokasjoukkoa rakennettaessa tällaisilla jaotteluilla on merkitystä. Elävän ja toimivan kansanliikkeen kannalta olennaisempaa kuitenkin on sellainen jaottelu, jossa ihmisiä jaotellaan osaamisensa, kiinnostuksensa ja toimintasuuntautumisensa perusteella. Meidän pitäisi pystyä näkemään toiminnasta kiinnostuneiden ihmisten ulkoisten ja yhteiskunnan määrittämien tekijöiden taakse.

Profiloinnilla pystymme tunnistamaan erilaisten ihmisten erilaisia vahvuuksia ja tarjoamaan SDP:n toiminnassa kullekin toimijalle mielekästä tekemistä. On muistettava, puolue toiminta 2010-luvulla kilpailee ihmisten vapaa-ajasta harrastusten ja muun ajanvietteen kanssa. Puolue toiminnan pitää tunnistaa erilaista osaamista ja tarjota sitä kautta ihmisille mielekästä tekemistä ja onnistumisen elämyksiä siinä. Samalla pitää muistaa, että puolue toiminnassakin ihmisten kiinnostuksen kohteet vaihtelevat. Elävä liike muuttuu ja kehittyy yhdessä jäsentensä kanssa. Seuraavassa on kuvattu yleisiä, karkeita profiileja erilaisista ihmistyypeistä, joita puolue toiminta kiinnostaa. Puhtaasti alla esitellyn kaltaisia tyyppejä ei varmaan ole oikeassa elämässä, mutta tärkeää onkin hahmottaa, miten erilaista osaamista poliittiseen toimintaan tarvitaan.

Vaalityöntekijä

Vaalityöntekijä viihtyy ihmisten parissa; ollaanpa sitten kauppakeskuksessa tai torilla jakamassa esitteitä tai lähiössä tekemässä ruusuiskua. Vaalityöntekijän mielestä puolue työn pitää olla konkreettista tekemistä, eikä vain paperien pyörittelyä ja politiikasta jauhamista. Ihmisten kanssa on mukavaa jutella politiikasta ja muustakin. Hyvien ehdokkaiden puolesta on kiva tehdä töitä vaalimökillä. Vaalityöntekijällä on usein kyky keskustella ihmisten kanssa luontevasti ja ilman riitelyä. Vaalityöntekijä on monelle ihmiselle lähin kontakti puolueeseen ja siksi vaalityöntekijä on käyntikortti koko toiminnasta ulospäin. Vaalityöntekijällä saattaa olla taustaa ihmisten arjen ongelmien ratkaisemisesta, esimerkiksi luottamusmiestehtävistä ammattiyhdistysliikkeestä. Vaalityöntekijä ei monestikaan halua itse ehdolle. Toisaalta kaikki vaalityöntekijätyypit

ihmisetkään eivät ole ihmisten kohtaajia. Tällaiset ihmiset huolehtivat usein materiaalin valmistuksesta, kuljetuksessa, luukutuksessa yms. työssä. Vaalityönteko on kunnia-asia, tapa viettää aikaa ja osoitus sitoutumisesta SDP:n toimintaan. Toisinaan vaalityöntekijää harmittaa se, ettei hän saa työstään kiitosta ja palautetta.

Kehittäjä

Kehittäjä on parhaimmillaan suunnitellessaan ja toteuttaessaan erilaisia tapahtumia. Kehittäjä miettii, miten Helsingin piirin tapahtumista saisi parempia. Miten kokousten kulku tulisi järjestää, jotta sääntömääräisten asioiden lisäksi olisi aikaa poliittiselle keskustelulle? Mitä oheisohjelmaa tulisi järjestää kokousasioita ja alustuksia rytmittämään? Millä tavoin tapahtumia saataisiin markkinoitua siten, että vanhat ja uudet jäsenet tulisivat niihin? Miten tapahtumille saataisiin mahdollisimman paljon hyvää julkisuutta? Kehittäjä haluaa myös jatkuvasti miettiä ja kokeilla uuden tyyppisiä tapahtumia, joihin erilaiset ihmiset haluaisivat tulla. Kehittäjästä on apua myös vaalityötä tehdessä, mutta häntä ei kiinnosta perinteinen vaalityö, vaan uusien vaalityöntapojen kokeileminen. Kehittäjä on innoissaan ovelta ovelle –vaalityöstä, koska se on uudenlaista. Kehittäjälle ei kuitenkaan monesti riitä se, että hän pääsee kokeilemaan uusia tapoja, vaan hän haluaa osallistua myös niiden suunnitteluun.

Asiaihminen

Asiaihmistä kiinnostaa politiikan sisällöt laaja-alaisesti tai joltain tietyltä alalta. Asiaihminen saattaa tehdä työkseen työtä, jonka kautta hänellä on perehtyneisyyttä jonkun politiikan lohkon asioihin. Asiaihminen haluaa tuoda oman osaamisensa puolueen käyttöön. Häntä kiinnostaa vaikuttaminen päätöksentekijöiden suuntaan sekä vuorovaikutus muiden asiantuntijoiden kanssa. Asiaihminen ei ole juurikaan kiinnostunut vaalityön tekemisestä tai ylipäänsä politiikasta henkilöiden kautta. Hänelle asiat ovat politiikassa tärkeimpiä. Häntä saattaa vaivata politiikassa se, ettei hänellä ole puolueessa samanlaista asiantuntija-asemaa ja roolia, joka hänellä on esimerkiksi töissä. Toisin sanoen puolueen piirissä ei ole tunnustettu substanssi-ihmisen osaamista. Ongelmana puolueetyössä saattaa olla myös se, ettei ole olemassa sellaisia foorumeita, joissa substanssi-ihminen pääsisi toimimaan oman kiinnostuksensa tai erityisosaamisensa tiimoilta.

Neuvottelija

Neuvottelija tuntee politiikan kiemurat ja kuviot. Hän osaa kokoustekniikan, tuntee asioiden käsittelyjärjestyksen niin kuntatasolla kuin valtakunnallisestikin. Neuvottelijalle politiikan sisällöt tai henkilöt eivät ole niin olennaisia. Hän kokee oman työnsä alkavan kun muut puoluetoverit ovat määritelleet tavoitteiden sisällöt tai valinneet sopivan ehdokkaan. Neuvottelijan tehtävänä on pyrkiä vaikuttamaan siihen, että yhdessä sovittu tavoite saavutetaan. Neuvottelija on hyvä verkostoituja. Hän tuntee neuvottelijat muista puolueista ja järjestöistä sekä toimijat omasta puolueestaan.

Poliitikko

Poliitikko on henkilö, joka haluaa ehdolle kunnallisvaaleissa. Hän on valmis laittamaan itsensä likoon ja tekemään merkittävästi töitä oman vaalimenestyksensä eteen. Poliitikkoa kiinnostaa nimenomaan poliittinen vaikuttaminen, vaikka hänessä on myös vaalityöntekijän, kehittäjän, asiaihmisen ja neuvottelijan ominaisuuksia. Olennaista kuitenkin on se, ettei poliitikko voi tehdä itse kaikkea, vaan tarvitsee ympärilleen eri tavoin osaavia henkilöitä tukemaan vaalityötä. Poliitikolla on kyky innostaa ja kannustaa muita ihmisiä tekemään vaalityötä itsensä ja puolueen hyväksi. Poliitikolla on oma tukijoukko, mutta myös toimivat kontaktit ainakin omaan

puolueosastoonsa. Poliitikko on nähnyt sen, että henkilön merkitys on suomalaisissa vaaleissa korostunut 2000-luvulla ihmisten puoluesamaistumisen heiketessä. Siksi poliitikko ymmärtää, että hän on vaaleissa ehdolla paitsi puolueensa ehdokkaana, myös omana itsenään. Tämä yksilöllisyyden ja yhteisöllisyyden ristipaine on ominaista poliitikon roolissa.

Mentori

Mentori on puoluetoiminnassa kaiken kokenut ammattilainen. Hänellä on osaamista ja kokemuksia poliittisessa liikkeessä toimimisesta useilta vuosikymmeniltä. Mentorille on kertynyt valtavat määrät hiljaista tietoa, jota hän olisi valmis jakamaan uusien puolueen jäsenten kanssa, jos siihen vain olisi tilaisuus. Mentori uskoo että hänen kokemuksensa yhdistettynä uusiin ihmisiin ja tekemisen intoon voisi tuottaa suuria tuloksia koko liikkeelle. Hän tietää että hänen lisäkseen SDP:stä löytyy paljon sellaisia ihmisiä, jotka olisivat halukkaita osallistumaan poliittiseen toimintaan mentorin ominaisuudessa. Mentorilla ei kuitenkaan ole suoria kontakteja uusiin puolueen jäseniin. Hän toivookin että Helsingin piiri ryhtyisi miettimään tapoja mentoreiden ja tuoreempien aktiivien yhteensaattamiseksi.

Kannattaja

Kannattaa SDP:tä ja sosialidemokratian arvoja, mutta hän ei ole valmis tekemään mitään aktiivista puoluetoimintaa. Hän saattaa käydä puolueosaston kokouksissa silloin tällöin, mutta välttelee luottamustehtäviä. Kannattajasta on kiva tulla puolueen järjestämiin tapahtumiin tai juttelemaan vaalikojulle vaalityöntekijän kanssa. Kannattaja saattaa olla uusi puolueen jäsen, joka haluaa ensin tarkastella vähän etäämmältä puoluetoimintaa. Toisaalta hän on saattanut olla jäsen jo vuosia ilman sen suurempaa suunnitelmaa aktiivisesta osallistumisesta. Kannattajuus saattaa olla myös vaihe aktiivisempien kausien välissä tai jälkeen.

5. Mitä voimme ihmisille tarjota

Voimaannu jo!

Useammassa 2000-luvun vaalien jälkeisissä analyyseissä on nostettu esiin ilmiö, jossa SDP:n aktiivit ovat jääneet sohvalle seuraamaan etäältä, miten oma puolue ja sen johtohenkilöt pärjäävät. Poliittiselle puolueelle aktiivien passivoituminen on tietysti suuri ongelma. Vaikuttavaa vaalityötä ei voi tehdä pelkästään puolueelta palkkaa saavien voimin. Sama pätee kaikkeen vaikuttamistyöhön; tulosta ei synny, jos varsinainen työskentely jätetään muutamien harteille.

Vaikeasti sytyttävän vaalityön vastakohtana oli Pekka Haaviston presidentinvaalikampanja. Siinä syntyi positiivinen kehä, jossa kannattajat olivat valmiita osallistumaan kampanjointiin monin eri tavoin. Esimerkiksi Flashmob-Finlandia Rautatientorilla, Ultra Bran ja monien muiden muusikoiden tukikonsertit, Haavistoa tukevien demarien lehtimainos kertovat sellaisesta kansalaisaktivismista, joka ruokki entisestään aktiivista osallistumista. Haaviston kampanjassa oli monia sellaisia piirteitä, joita aiemmin nähtiin Halosen ensimmäisessä presidentinvaalikampanjassa.

Miten SDP ja Helsingin piiri sen osana voisi omilla toimillaan edesauttaa aktiivista toimintaa liikkeessä? Ensimmäisenä puolueen aktiivien pitäisi vakuuttua siitä, että puoluettyötä saa tehdä. Monestikaan ei tarvitse odottaa toimintaohjeita jostain ylempää, vaan omaa harkintaa käyttäen voi

pistää toimeksi. SDP:hen on syntynyt vuosien varrella mentaliteetti, jossa jokaista liikettä ja valintaa varten jäädään odottamaan toimintaohjeita jostain ylhäältä päin. Poliittisessa liikkeessä tällainen ohjautuvuus tukahduttaa ruohonjuuritason aktiivisuuden.

Emme jaksa uskoa, että toiminnan innon ja luovuuden tukahduttaminen on ollut puoluetöimiston, piirin tai kenenkään liikkeen toimijan tavoitteena. Passiivisuuden kehä on yhtä vahva kuin aktiivisuuden kehä. Ohjeiden odottaminen ulkoistaa vastuun tekemättömyydestä muualle organisaatioon. Me haluamme että yksittäiset jäsenet ja puolueosastot lähtisivät positiivisella tavalla tekemään ja toteuttamaan omia unelmiaan tässä liikkeessä. Jos haluaa toimintaa, se pitää itse tehdä. Toisaalta: Sen SAA itse tehdä, ja se mahtuu kyllä sosialidemokraattisen liikkeen sisään, vaikkei joka askeleella olisikaan puoluejohdon nimenomaista siunausta. Sellaisen odottamisesta on päästävä pois. Viimeisenkin jäsenen on aika herätä ruususen unestaan ja alkaa toteuttaa yhdessä positiivisen yksilöllistä puoluetöimintää.

Piirihallitus ja piiritöimisto ovat olemassa koordinoidakseen Helsingin alueen sosialidemokraattista työtä. Ne voivat tarjota apua, tarvikkeita, neuvoja, kehykset toiminnalle, mutta puolueosastojen ja meidän jäsenten pitää itse maalata niihin kehyksiin sellainen taulu kuin meistä hyvältä näyttää.

Ihmisten kesken

Poliittinen toiminta on vapaaehtoista ja se perustuu ihmisten väliseen vuorovaikutukseen. Parhaat tulokset syntyvät avoimesta keskustelusta ja toinen toisemme huomioon ottamisesta. Ei ole yhdentekevää, kuinka otamme uudet jäsenet vastaan, miten järjestämme tilaisuuksia ja millä tavalla otamme huomioon ne, jotka jättävät luottamustehtäviään joko omasta tai muiden tahdosta.

Kynnystä SDP:n jäsenyyteen on pyritty madaltamaan mm. siten, että jäseneksi voi liittyä verkossa. Systeemi on toiminut vaihtelevasti. Joskus on käynyt niinkin, ettei innokas liittynyt ole saanut minkäänlaista palautetta. Toinen, erityisesti helsinkiläinen ongelma on, että uuden jäsenen on monesti hankala löytää itselleen oikeata puolueosastoa. Osastojen toiminta on eritasoista ja niiden toimintakulttuurit ja jäsenkoostumukset vaihtelevat. Omien odotusten kannalta ”väärään” osastoon joutuminen voi heti alkuunsa tyssätä poliittisen osallistumisen.

Toimenpide-ehdotuksia uusien jäsenten vastaanottamiseksi:

- 1) Huolehditaan siitä, että uudeksi jäseneksi ilmoittautunut saa heti tervetuloivotuksen, esittelyn puolueen toiminnasta ja ehdotuksia tilaisuuksista ja välineistä, joiden kautta voi osallistua.
- 2) Niille jäsenille, jotka eivät suoralta kädeltä tiedä, minkä osaston kautta haluavat toimia, perustetaan ”uusien jäsenten ryhmä”, joka käytännössä voi tarkoittaa fb-ryhmää, sähköpostilistaa ja esimerkiksi neljä kertaa vuodessa järjestettäviä ”opi perusasiat” –tilaisuuksia, joissa esitellään myös puolueosastojen toimintaa ja joissa osastojen edustajat voivat käydä rekrytoimassa uusia jäseniä.
- 3) Kun puolueosaston tilaisuuteen tulee uusi jäsen, hänet huomioidaan. Uusi jäsen toivotetaan tervetulleeksi ja hän saa tilaisuuden esittäytyä sekä kertoa toiveistaan. Myös paikalla olevat esittäytyvät ja kertovat, miksi heistä on mielekästä ja mukavaa puoluetöimintää.

Toimenpide-ehdotuksia tilaisuuksien järjestämiseksi:

Takavuosina järjestöpalstoilla esiintyi usein teksti: ”Kansanedustaja X alustaa aiheesta poliittinen tilannekatsaus”. Ei kovin houkuttelevaa eikä aina edes antoisaa. Tuo käytäntö on vähentynyt ja helsinkiläiset sosialidemokraatit järjestävät runsaasti tilaisuuksia, joissa käsitellään mielenkiintoisia ja tärkeitä aiheita. Useimmat tilaisuuksista järjestetään avoimina yleisötilaisuuksina, mutta aika harvoin ne tavoittavat ulkopuolisia jäseniä. Poikkeuksiakin tosin on. Silloin aihe on ollut ajankohtainen, alustajat kiinnostavia sekä yhteistyö esimerkiksi TSL:n kanssa on tarjonnut mahdollisuuden mainontaan.

Tilaisuuksia suunniteltaessa kannattaa ottaa huomioon:

- 1) Jokaisella tilaisuudella pitää olla kiinnostavuutta ja tavoite. Niitä ei kannata järjestää vain tavan vuoksi. Kun tilaisuuksien aiheita pohditaan, on syytä käydä lävitse kysymykset:
  - Miksi tilaisuus järjestetään?
  - Keille se on tarkoitettu?
  - Mistä löytyvät yhteistyökumppanit?
  - Miten tilaisuutta hyödynnetään jatkossa?
- 2) Tilaisuuden luonne ja tavoite määrittelevät sen pitopaikan ja markkinoinnin. On entistä enemmän pyrittävä siihen, että toiminta näkyy ulospäin. Paasitornin tai oman kokoushuoneen lisäksi kannattaa mennä kahviloihin ja ravintoloihin muiden ihmisten joukkoon. Se ei ole aina kauhean helppoa, mutta ennakkoluulottomasti etsien yhteistyökumppaneita on mahdollista löytää odottamattomistakin paikoista.
- 3) Tilaisuuksien tehokas markkinointi ei aina vaadi rahaa. Demarin järjestöpalstan ja Carolan listan lisäksi tilaisuuksia kannattaa markkinoida yhdistyksen netti- ja fb-sivuilla. Nettisivujen lisäksi yhdistysten on syytä perustaa fb-sivu ja kannustaa jäseniä on liittymään facebookiin ja muihin yhdistyksen kannalta oleellisiin yhteisösovelluksiin. Niiden kautta voi helposti kertoa kiinnostavista tapahtumista ja ihmisistä ystävilleen.
- 4) Yhdistyksen tärkeäksi kokemaa tilaisuutta voi markkinoida myös esitteiden jakotempauksilla markettien edessä. Nykytekniikalla on verraten helppoa laatia lentolehtinen jaettavaksi. Piiri voisi tuottaa sellaisen pohjan yhdistysten käyttöön.
- 5) Tilaisuuksien alustajat antavat asiantuntemuksensa yhteiseen käyttöön vapaaehtoisuuden pohjalla. Sitä on syytä arvostaa ja myös osoittaa se. Alustajat on syytä varata riittävän ajoissa. Heille on selkeästi kerrottava tilaisuuden luonne ja tavoitteet. On hyvä sopia myös alustuksen pituudesta. Alustajalle on toimitettava myös selkeä tieto tilaisuuden pitopaikasta ja siitä, kuinka sinne pääsee. Tilaisuuden järjestäjien tehtävänä on huolehtia, että alustaja tuntee itsensä tervetulleeksi. Häntä ei kannata masentaa esimerkiksi pahoittelemalla jäsenten tai muiden ihmisten passiivisuutta, vaikka väkeä ei olisikaan saapunut paikalle ihan niin paljon kuin

toivottiin. Alustajaa on syytä kiittää sekä paikan päällä, että jälkepäin. Kiitossähköpostia joko samana iltana tai heti seuraavana aamuna ei pidä unohtaa.

- 6) Tilaisuuden puheenjohtajan velvollisuus on huolehtia siitä, että tilaisuus sujuu aikataulussaan ja hyvässä hengessä. On parempi, että tilaisuus tuntuu loppuvan hieman kesken kuin se, että sitä pitkitetään. Ensimmäistä yleisöpuheenvuoroa ei ehkä kannata antaa henkilölle, joka on tunnettu aiheesta riippumatta joko aggressiivisena hyökkääjänä tai pitkäpiimäisenä jaarittelijana. Keskustelun käynnistämiseksi saattaa olla hyvä, jos puheenjohtaja ottaa esiin pari näkökulmaa alustajan puheenvuorosta.
- 7) Aina ei ole tarvetta hankkia ulkopuolista asiantuntijaa. Yhdistysten jäsenten omaa osaamista kannattaa käyttää hyväksi ja johtokunnan kannattaakin kartoittaa, mitä kaikkia kykyjä jäsenistöstä löytyy. Puoluetoiminnassa tarvitaan monenlaista osaamista: eri alojen asiantuntijoita, ilmoitusten laatijoita, kahvin keittäjiä, teltojen pystyttäjiä, ilmapallojen täyttäjiä ja roudareita. Jokaisella on arvonsa, eikä menestystä saavuteta ilman yhteisen tekemisen meininkiä.

Myötä- ja vastamäessä

Poliittinen toiminta sisältää voittoja ja tappioita. Kansanvallan sankareita ovat eri tehtäviin ehdokkaiksi asettuvat ihmiset. Puoluetoiminnassa on tärkeitä, ettei heitä jätetä yksin. On luonnollista, että voittajien ympärille kerääntyy onnittelijoiden piiri, mutta on muistettava arvostaa myös heitä, jotka eivät menesty tai kokevat tappioita.

Haemme jatkuvasti uusia ehdokkaita suurella innolla eri vaaleihin, ja oletamme niitä löytyvän. Onneksemme halukkaita on ollut ja tulee kaikeksi olemaan vastakin. Helsingin vaalipiiri on kuitenkin hyvin haastava ympäristö ensikertalaisille ehdokkaille ja heidän tukiryhmilleen. On selvää, että ensikertalaiset ”vielä tuntemattomat” ehdokkaat mahdollisesti yhtä tuoreine tukijoineen joutuvat koville kerätessään ääniä yhteiseen pottiimme.

Tämän ponnistuksen jälkeen on tärkeää, ettei niitä ihmisiä jotka ovat laittaneet itsensä likoon vaaleissa unohdetaisi vaalien jälkeenkään. Suurin osa ehdokkaistahan, varsinkaan ensikertalaisista, ei tule valituiksi luottamustehtäviin. Mikäli haluamme jatkuvuutta vaalitoimiellemme ja aktiivipolitiikasta poisjäävien edustajiemme tilalle uusia päteviä ihmisiä, meidän on huolehdittava näistä vähemmän kannatusta saaneista ehdokkaista. Mistä muuten tulisi tulevaisuuden Paasioita, Sorsia tai Lippusia, jos ei niitä kasva oman aikamme uusista toimijoista?

Kun vaalit on käyty, on kiitettävä jokaista ehdokasta. Voittajat ovat tarvinneet myös heidän panostaan menestyäkseen. Kiitosten lisäksi olisi hyvä järjestää jonkin ajan kuluttua yhteinen tilaisuus ehdokkaille ja tukiryhmille, jossa käydään vaalityön plussat ja miinukset yhdessä lävitse.

Vaalien jälkeen vaikein tilanne on pudonneilla. Monet heistä haluavat vetäytyä nuolemaan rauhassa haavojaan, mutta se ei tarkoita sitä, etteikö heitä pitäisi myös yhteisesti muistaa. Piirin ja oman puolueosaston johdon on hyvä olla jo vaalien jälkeisenä päivänä yhteydessä tappion kokeneeseen, kysyä kuulumisia ja kertoa, että häntä tarvitaan. Tärkeitä on, että erilaisiin rekistereihin ja postituslistoihin vaihdetaan automaattisesti oikea titteli ja postin kulku jatkuu.

6. Hyvät käytännöt

Raporttiluonnos annettiin puolueosastoille ja Stadin demarien nettisivuille vapaasti kommentoitavaksi 2.3.2012. Samassa yhteydessä pyydettiin kertomaan työryhmälle hyvistä käytännöistä omassa puolueosastossa tai muualla järjestötoiminnassa. Jäseniltä tulleet kommentit toimiviksi koetuista ratkaisuista on koottu seuraaviin tauluihin.

Hyvät rutiinit

- Soitto uudelle jäsenelle
- Uuden jäsenen kirjeeseen infoa vaikuttamismahdollisuuksista
- Säännöllinen yhteydenpito jäseniin sähköpostitse tai muuta kautta
- Aktiivinen kutsuminen yhdistyksen tapahtumiin (ei vain jäsenkirjeessä tai yhdistyksen nettisivuilla)
- Oikea jäsen oikeaan yhdistykseen! Yritetään ohjata uudet (ja vanhat) jäsenet sinne, missä tapahtuu heitä kiinnostavia asioita
- Jäsenten henkilökohtainen osaaminen yhdistyksen käyttöön
- Vastuun ja vaikuttamisen jakaminen: isommalle joukolle sitoutumisen tunne, parempaa jaksamista aktiiveille
- Puolueosasto voisi edellyttää yhteydenpitoa osastoon ehdokkaaksi asettamisen yhteydessä, jotta rivijäsenilläkin olisi kiinteä kosketus siihen, mitä heidän edustajansa politiikassa tekevät

Vaihtelua ja rentoa tekemistä

- Musiikki-illat, harrastuspiirit ja muut tapahtumat, jossa voi yhdistää politiikan rentoon tekemiseen
- Perhe mukaan: Kaupunkiretket, perhebrunssit
- Vapaamuotoiset baari- tai kahvilatapaamiset vakioaikaan: ei alustajaa, ei ilmoittautumisia, ei paineita
- Yhteydenpito aktiivipoliitikkojen ja rivijäsenten välillä: vaikuttajien kutsuminen epämuodollisesti mukaan istumaan iltaa
- Isommalla porukalla yhteen esim. kuukausi vaalien jälkeen: Kiitos aktiiveille ja tilaisuus tavata muita vaalityötä tehneitä
- Ideointitapahtumia: lapulle kysymyksiä, joita ei muuten tohdi esittää
- Ideointi mukaan myös kuukausikokouksiin

Viestintä

- Voimien yhdistäminen: puolueosastot yhteistyöhön tapahtumien järjestämisessä ja tiedottamisessa
- Kohderyhmille viestiminen: viesti sinne missä viestin kohde on. Nuorten poliittisten tavoitteiden pitäisi näkyä myös
- Teot ja taustat: analysointi ja asioiden avaaminen blogeissa, mielipidekirjoituksissa piirin sivuilla yms.
- Hajautettu viestin jatkaminen: esim. Facebookissa viedään samaa poliittista viestiä kukin omalle seinälleen; samaa tehdään kasvokkain

7. Jatkotyöskentely

Työryhmäraportit unohtuvat usein mappeihinsa hyvin pian valmistumisensa jälkeen. Siellä ne eivät hyödytä jäseniä eivätkä puolueosastoja. Siksi työryhmä piti tärkeänä, että myös sen työ suuntautuu ulospäin. Ryhmä päätti ehdottaa piirihallitukselle, että raportti laitetaan jo luonnosvaiheessa kommentoitavaksi piirin sivuille. Kommentointimahdollisuudesta tiedotettiin nettisivujen, puolueosastojen sähköpostijakelun ja sosiaalisen median kautta. Ryhmä kävi läpi saadut kommentit ja muokkasi niiden pohjalta piirihallitukselle menevän version.

Kevätpiirikokouksen käsittelyn jälkeen tarjotaan kiinnostuneille puolueosastoille mahdollisuutta ottaa joku työryhmän jäsenistä mukaan keskustelemaan osaston toiminnan kehittämisestä.